

Even aandacht voor ...

Eerdere uitgaven

In eerdere uitgaven van 'Even aandacht voor...' kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- De gynaecoloog
- De media
- Centra voor Jeugd en Gezin
- 12 maart 2010
- Allochtone vrouwen, hun zwangerschap en bevalling
- Risico, angst en ons primitieve brein
- Het bevalcentrum
- Canada, Engeland, Nederland
- Moeder, of kind eerst?
- De academisering van de verloskunde

ontschotten

Ontschotten is een nieuwe panacee in de Nederlandse verloskunde. Als we maar ontschotten dan zijn alle problemen verdwenen, zo lijkt het in de huidige discussie. Alle problemen? Over welke hebben we het precies? En wat bedoelen we met ontschotten?

Ik kreeg vorige week van een vriend in de VS een link opgestuurd naar een geweldige presentatie over het belang van het vragen naar het 'waarom' achter ondernemingen (www.startwithwhy.com), maar eigenlijk achter alles wat we doen. De video duurt twintig minuten en je MOET hem zien als je je (weer) wilt afvragen waarom je bepaalde keuzes moet maken in je leven. De reden dat ik hem hier noem, is dat je hem ook moet zien als je een goede basis wilt voor bedenken van het waarom we ons verloskundig systeem wel of niet zouden willen veranderen. De centrale boodschap van de video is dat de meeste ondernemingen precies weten wat ze produceren en ook nog hoe, maar waarom ze dat doen, kunnen ze vaak niet goed uitleggen. Terwijl het weten van het waarom en het uitleggen ervan aan jezelf en anderen cruciaal is voor succes. Het waarom vertelt wat de drive is en een visie van een beweging, het hoe en het wat zijn slechts de afgeleiden. Succesvolle bewegingen kunnen hun waarom uitleggen. We laten ons meenemen en overtuigen vanuit dat waarom, dat geeft de essentie weer en raakt ons in ons hart, het hoe en het wat volgen. Hoe en wat doen er minder toe en kunnen nooit leidend zijn.

Waarom doe ik mijn onderzoek en wat is mijn drive in mijn werk? Ik wil vrouwen in Nederland de best mogelijke bevallingservaring te geven. Dat is een bevallingservaring die optimaal is voor de vrouw en die uiteraard veilig is voor de baby. Ik wil eraan werken dat vrouwen niet hoeven kiezen en niet het gevoel hebben dat ze hun eigen welbevinden moeten opgeven voor de gezondheid van hun baby. De ervaring van vrouwen met hun bevalling, het gevoel controle te hebben, het gevoel dat *zij* de baby ter wereld brengen en *niet* de zorgverlener, is essentieel. Het is belangrijk voor de psyche van de vrouw en zelfs als dat ons niet kan schelen, moeten we ons er nog steeds druk om maken, want het is ook belangrijk voor de band van de vrouw met haar baby en daarmee voor het ouderschap dat minstens achttien jaar gaat duren. Hoe meer interventies, hoe kleiner de kans op een goede bevallingservaring, hoe slechter de start voor het moeder-kindpaar. Hoe

meer de tweedelijnde normale zwangerschap en bevalling gaat begeleiden, hoe groter de kans op onnodige interventies en hoe groter de kans op een slechte ervaring. Dat lijkt in het huidige debat iets dat geen aandacht meer mag krijgen. Dat vind ik heel erg. De rechten van vrouwen worden zo met voeten getreden.

Wat heeft dat met ontschotten te maken? Als ontschotten het hogere doel dient, namelijk zo veel mogelijk vrouwen een veilige en goede bevallingservaring geven, dan is het een geweldig idee. Dan moeten we goed nadenken hoe we continuïteit leveren van zorg, hoe we de wensen van vrouwen respecteren, hoe we verlies van controle minimaliseren en hoe we de overdracht beter regelen dan we nu doen. Maar dan blijven we zorgen voor een sterke eerstelijnde, om onnodig medicaliseren te voorkomen. Als ontschotten betekent dat de tweedelijnde de regie voert en dat verloskundigen gaan werken voor de gynaecoloog hebben we een verkeerde drive en denken we alleen in wat en hoe en niet meer in waarom-ook-al-weer? Dan verdwijnt de zelfstandige verloskundige als poortwachter en case manager. Er is geen wetenschappelijke evidence dat daarmee de perinatale sterfte zal dalen en voor vrouwen kan daar alleen maar ellende van komen.

Met alle partijen die willen ontschotten om de vrouw centraal te stellen, moet een goed gesprek worden gevoerd. De prangende vraag daarbij moet zijn: waarom? Als het antwoord is: 'om de babysterfte te verlagen', moeten er twee weder-vragen zijn: 'waar is de evidence?' en 'waar is de vrouw?'. ■

Simone Buitendijk, Buitengewoon hoogleraar Eerstelijns Verloskunde en Keten zorg, AMC/UvA & TNO